

گزارش

روحانی:

عربستان باید از نظر حقوقی و سیاسی پاسخگو باشد

● شرق: چهار روز از فاجعه منا گذشته و قرار است به زودی هیاتی به ریاست وزیر بهداشت عازم جده شود. روز گذشته معاون عربی وزیر خارجه با حضور در جلسه غیرعلنی مجلس در مورد آخرین جزئیات حادثه منا گزارشی ارائه کرد. او مسئولیت حادثه را صرفا متوجه عربستان سعودی و پذیرش پیامدهای آن تأکید کرد. او با تأکید بر اینکه عربستان در «فاجعه منا قصور کرده» و این اتفاق نتیجه «سوءمدیریت کارکنان سعودی مناسک حج بوده»، به خانه ملت گفت: «مسئولیت همه مسائل مرتبط با حجاج و مناسک حج برعهده عربستان سعودی است و براساس قوانین بین‌المللی آنها باید پاسخگو باشند». درهمین حال، حسن روحانی، رئیس‌جمهوری که برای حضور در مجمع عمومی در نیویورک حضور دارد، در دیدار با دبیرکل سازمان ملل، از او خواست «وظایف قانونی و انسانی دولت ریاض» را در ارتباط با حادثه مرکپار حج متذکر شود. روحانی گفت: «متأسفانه دولت عربستان همکاری لازم را برای رسیدگی به وضع مفقودان، انتقال اجساد و مجروحان انجام نمی‌دهد». او همچنین روز گذشته در گفت‌وگو با «سی‌ان‌ان» در مورد این حادثه گفت «عربستان باید از نظر حقوقی و سیاسی پاسخگو باشد و ما حقوق زائرانمان را پیگیری می‌کنیم». درحالی‌که عربستان در کمترین سطح همکاری بر سر این موضوع با ایران قرار دارد، «عادل الجبیر»، وزیر امورخارجه عربستان، مدعی شد که ایران باید به‌جای بهره‌برداری سیاسی از این حادثه، منتظر نتایج تحقیق باشد. به گزارش تسنیم، عادل الجبیر پس از دیدار با جان کری، همتای آمریکایی خود در نیویورک و در واکنش به سخنان ظریف، وزیر خارجه ایران، این سخن را مطرح کرده است. ظریف گفته بود: به‌اندازه کافی شاهد همکاری دولت عربستان نیستیم. این موضوع را از لحاظ حقوقی و سیاسی پیگیری خواهیم کرد. درهمین حال، شمعخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، نیز معتقد است که عربستان باید مسئولیت این حادثه را بپذیرد. او گفته «دولت ابعاد حقوقی، سیاسی و فنی حادثه را پیگیری می‌کند». عصر دیروز حسین امیرعبداللّه‌ایان احتمال داد که پیکر جان باختگان عصر سه‌شنبه وارد کشور شود.

شرق، مهدی نوریان: نزدیک به ۱۷۰ ایرانی در جریان فاجعه منا کشته شده‌اند و صدها نفر هم مفقود و مجروح هستند. در این شرایط هنوز بستر حقوقی پیگیری این موضوع در فضای بین‌المللی، نامکشوف است و استادان حقوق بین‌الملل می‌توانند آن را مشخص‌تر کنند. برخی معتقدند می‌توان در دادگاه‌های بین‌المللی علیه عربستان شکایت کرد و برخی دیگر اظهار نظر حقوقی را نیازمند روشن‌شدن ابعاد حادثه می‌دانند. صابر نیاورانی، استاد حقوق بین‌الملل، با تأکید بر این نکته که عربستان مکلف به تأمین امنیت زائران بوده، معتقد است «تعقیب قضایی متخلفین و جبران خسارات وارده به قربانیان حادثه وظیفه دولت ریاض است».

احراز جرم

صابر نیاورانی، در گفت‌وگو با «شرق» توضیح داد: «به موجب حقوق بین‌الملل عرفی، هر عمل متخلفانه بین‌المللی یک دولت، مستوجب مسئولیت بین‌المللی آن دولت خواهد شد. در این زمینه باید دید آیا دولت عربستان مرتکب یک تخلف بین‌المللی شده است یا خیر. با درنظرگرفتن مبانی حقوقی توریست مسافرتی یا اصطلاحا زائر، می‌توان به این موارد اشاره کرد: ۱. تضمین امنیت، دولتی که فردی را به عنوان توریست در کشور خود می‌پذیرد، باید امنیت آن مسافر را در کشور خودش تضمین کند. ۲. درباره تعهد دولت‌ها به احترام به اتباع خارجی؛ این مسئله ناظر به حقوق بین‌الملل عرفی بشر و حقوق معاهداتی بشر است. البته باید در این زمینه دید دولت عربستان درباره تضمین حق حیات این زائران تعهدی داشته است یا خیر. فارغ از این قضیه براساس قوانین حقوق بین‌الملل عرفی بشر، تمامی دولت‌ها مکلف هستند حق حیات افراد را فارغ از اینکه تبعه آن کشور هستند یا خیر، تضمین کنند. ۳. برای ایجاد مسئولیت بین‌المللی یک دولت باید عمل متخلفانه بین‌المللی در نقض تعهد بین‌المللی صورت بگیرد. باید دید در این زمینه این اتفاق افتاده است یا خیر.» او ادامه داد: «دولت عربستان بدون تردید مکلف به تضمین امنیت جانی این مسافران بوده است، بر همین اساس دولت عربستان مکلف به دو تعهد بین‌المللی است: ۱. تعقیب قضایی متخلفین در صورت وجود جرم ۲. جبران خسارات وارده به قربانیان حادثه و حتی خسارات وارده به بستگان این قربانیان (بسته به نظام حقوقی، این جبران خسارات می‌تواند متفاوت باشد به این شکل که مثلا علاوه بر جبران خسارات مادی، خسارات معنوی ناشی از آلام وارده به خانواده و بستگان قربانیان نیز

جبران نشود که در نظام‌های حقوق پیشرفته مثل نظام حقوقی ایالات متحده پیش‌بینی شده است». او معتقد است که عربستان در صورتی‌که به دو تعهد بالا عمل نکند، مسئولیت بین‌المللی خواهد داشت. «در صورتی‌که در تعقیب مجرمینی که مسئول این حادثه دلخراش بوده‌اند، کوتاهی کند یا نخواهد رسیدگی کند یا نتواند اقدام به تعقیب حقوقی و قضایی کند؛ یا عدم جبران خسارات، هر خسارتی در حقوق بین‌الملل اعم از حقیقی یا حقوقی در صورتی‌که جبران خسارت درمورد او صورت بگیرد، دولت مرتکب تخلف بین‌المللی شده است».

اقامه دعوا

نیاورانی اضافه کرد: «دیوان بین‌المللی کیفری به موجب اساس‌نامه خود صلاحیت‌های کاملا محدود و مشخصی دارد و آن در جایی است که جنایتی بین‌المللی اتفاق افتاده باشد، اعم از نقض صلح و جنایت جنگی علیه بشریت. این اتفاق به‌هیچ‌وجه قابل انطباق با جنایات اساس‌نامه دیوان بین‌المللی کیفری نیست. علاوه بر اینکه دیوان بین‌المللی کیفری در صورتی صلاحیت دعوی در موضوعی را دارد که دولت درگیر با ماجرا، صلاحیت این دیوان را بپذیرد که نپذیرفته است، طبیعتا این قضیه منتفی است». او می‌افزاید: «براساس گزارش‌هایی‌که از طریق رسانه‌ها مطرح شده –البته باید مدارک و مستندات بررسی شود- دولت عربستان اجازه ورود نیروهای امدادی سایر کشورها را تا ساعت ۱۶:۳۰ نداد و این تعلل از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۶:۳۰ به‌خودی‌خود باعث کشته‌شدن تعداد بسیار زیادی از افراد شده چون

کارشناسان در گفت‌وگو با «شرق» ابعاد حقوقی پیگیری حادثه منا را بررسی کردند

آیا امکان شکایت از عربستان وجود دارد

پیکر قربانیان فاجعه منا

دولت عربستان با امکانات بسیار محدود و جمعیت بسیار زیاد، توان کنترل و امدادرسانی نداشته. از این بابت دولت عربستان قطعا مرتکب تخلف بین‌المللی شده است. اما اگر اقدام به جبران خسارت کند، به موجب حقوق بین‌الملل مسئولیتی از این حیث ندارد. چون ممکن است دولت‌ها به سبب اعمالی که مرتکب می‌شوند خواسته یا ناخواسته خساراتی را به اتباع اعم از داخلی یا خارجی وارد کنند که مکلف هستند این خسارات را جبران کنند و در صورت جبران خسارت مسئولیتی از منظر «حقوق بین‌الملل» ندارند».

جبران خسارت

نیاورانی در مورد بسترهای حقوقی این موضوع نیز گفت: «متأسفانه نظام حقوقی ما و کشورهایی چون عربستان راجع به جبران خسارت دچار خلا حقوقی است و متأسفانه نگاه بستهای به موضوع جبران خسارت وجود دارد و همین ضعف حقوقی در نظام حقوقی عربستان نیز وجود دارد. خسارات را برای هر فردی به شکل یکسان در نظر می‌گیرند. متأسفانه چنین رویکردی در نظام حقوقی خودمان نیز وجود دارد. اکثرا دیه فرد قربانی را به‌عنوان خسارت در نظر می‌گیرند. درحالی‌که به موجب نظام حقوقی موجود ایران که تصور نمی‌شود در نظام عربستان سعودی چنین قانون پیشرفته‌ای وجود می‌داند». او افزود: «برای جبران خسارت افراد هم باید به محاکم عربستان مراجعه شود و این تکنیک مربوط به حقوق دانان است که دولت حمایت کند تا یک گروه وکالتی از جانب آنها این کار را انجام دهند. در محاکم بین‌المللی دولت ایران می‌تواند از باب دیپلماتیک وارد شود اما در محاکم داخلی، دولت‌ها وارد این مسائل نمی‌شوند».

خانواده‌ها و بستگان قربانیان نیز می‌تواند قابل مطالبه باشد. مثلا خانواده‌ای که پدر خود را با زحمت زیاد و ذوق و شوق وصف‌ناپذیری به سفر حج فرستاده‌اند و حالا پدر خود را قربانی این حادثه اسفناک می‌بینند. طبیعتا خسارات معنوی مثل تالمت روحی شدید این خانواده نیز باید جبران شود».

نیازمند داده‌های حقوقی هستیم

در همین زمینه یوسف مولایی، استاد حقوق بین‌الملل نیز در گفت‌وگویی با «شرق» اظهار نظر حقوقی در این مورد را منوط به داشتن «داده‌های حقوقی» می‌داند. او توضیح داد: «دو بحث در حوزه حقوقی مطرح است که باید بررسی شود؛ یکی مسئولیت بین‌المللی دولت عربستان است و دیگری هم مسئولیت مدنی است؛ یعنی وقتی یک کار خلاف مقررات بین‌المللی صورت بگیرد، می‌شود برای جبران خسارت و پرداخت دیه عربستان را محکوم کرد. چون همان‌طور که خودشان هم گفتند اگر چنین حوادثی رخ دهد و دلیل حادثه مشخص نباشد، می‌شود گفت عربستان باید امنیت زائران را تأمین کند و می‌توانیم برای دیه با آنها صحبتی داشته باشیم. بحث دیگر، مسئولیت بین‌المللی است که ثابت کنیم عربستان کدام کنوانسیون و تعهدات بین‌المللی خود را در این ماجرا نقض کرده و به خاطر آن خسارتی وارد شده است که بحث‌های تکنیکی و حقوقی دارد. بعد از اینکه مشخص شد نقضی صورت گرفته و کنوانسیون و پروتکلی یا عرف بین‌المللی را بتوان ملاک قرار داد که ثابت کند عربستان تعهداتش در قبال دولت ایران و سایر دولت‌ها را نقض کرده، باید دید کدام مرجع بین‌المللی برای رسیدگی به این موضوع صالح است. برای مشخص‌کردن مرجع صالح هم اول باید در محاکم داخلی عربستان اقامه دعوا کنیم و اگر آنجا به عدالت نرسیدیم به محاکم بین‌المللی مراجعه کنیم». مولایی معتقد است که «فعلا این بحث‌ها را باید به دستگاه دیپلماسی بسپاریم تا آنها مدیریت کنند؛ چون کارشناس دارند و متوجه منافع ملی هستند و ظرفت‌های دیپلماسی را می‌دانند». او افزود: «برای جبران خسارت افراد هم باید به محاکم عربستان مراجعه شود و این تکنیک مربوط به حقوق دانان است که دولت حمایت کند تا یک گروه وکالتی از جانب آنها این کار را انجام دهند. در محاکم بین‌المللی دولت ایران می‌تواند از باب دیپلماتیک وارد شود اما در محاکم داخلی، دولت‌ها وارد این مسائل نمی‌شوند».

روزنه

مذاکره ظریف و کری منطقه‌ای نبود

● ایسنا: سخنگوی وزارت خارجه، مذاکره بین وزیران خارجه ایران و آمریکا در مورد موضوعات منطقه‌ای را تکذیب کرد. مرضیه افخم درخصوص محتوای جلسه روز شنبه محمدجواد ظریف و جان کری گفت: «در این جلسه روی موضوع هسته‌ای و اقداماتی که باید از روز توافق برای اجرای برجام صورت گیرد و همچنین روش‌های جلوگیری از گسترش بی‌اعتمادی مردم ایران نسبت به روند اجرای برجام بحث و تبادل‌نظر صورت گرفته و هیچ مذاکره‌ای در مورد موضوعات منطقه‌ای انجام نشده است». برخی رسانه‌های غربی از جمله خبرگزاری رویترز مدعی شده بودند که در دیدار وزیران خارجه ایران و آمریکا در مورد موضوعات منطقه از جمله بحران سوریه و یمن بحث و گفت‌وگو شده است.

رد گزارش حقوق بشری دبیرکل

همچنین مرضیه افخم درخصوص گزارش اخیر دبیرکل سازمان ملل درباره وضعیت حقوق بشر در ایران که به هفتادمین اجلاس مجمع عمومی ارائه شده است، گفت: «ایران همواره اعلام کرده قطع‌نامه‌ای که بر اساس آن این گزارش تهیه شده در جهت اهداف سیاسی برخی کشورهای خاص صادر شده است و فاقد وجاهت قانونی است». سخنگوی وزارت خارجه افزود: «این گزارش در موارد متعددی به منابع غیربی‌طرف، جهت‌دار و حتی مغرض استناد کرده درحالی‌که ایران به پیش‌نویس این گزارش پاسخ‌های مستند و متقن ارائه کرده بود و انتظار می‌رفت پاسخ ارائه‌شده ایران مورد توجه قرار گیرد. اما گزارش نهایی به قضاوت نادرست از وضعیت حقوق بشر در ایران پرداخته و فرصت ارزیابی و تحلیل بی‌طرفانه را از دست داده است». افخم با تأکید بر اینکه ایران به‌منظور ارتقا و حمایت از حقوق بشر، همکاری‌های مستمر با سازوکارهای بین‌المللی را در دستور کار داشته. گفت: «ایران گزارش‌های دوره‌ای خود را به کمیته‌های ناظر بر معاهدات حقوق‌بشری ارائه کرده، دولت ایران در دور دوم بررسی دوره‌ای جهانی (یوبی‌ار) مشارکت جدی داشته و همچنین از برخی از گزارشگران موضوعی نیز برای دیدار از کشور دعوت کرده که مجموعه این تعاملات به‌عنوان بخشی از اقدامات جمهوری اسلامی ایران در راستای اراده عملی و برنامه‌ریزی جدی برای ارتقای مستمر حقوق بشر، مورد تصریح دبیرکل نیز قرار گرفته است».

صددا
جایزه
بزرگ
پارس خزر
(طرح سیاس)

شروع : یکم مهرماه ۱۳۹۴
پایان : ۲۹ اسفند ۱۳۹۴
قرعه‌کشی : اردیبهشت ۱۳۹۵

هر ۱۰۰ هزار تومان خرید، ۱۰۰ امتیاز.....

از ۲۰۰ امتیاز ● سفر شگفت انگیز برای ۱۰ زوج خوشبخت به ترکیه ● شمش طلا

از ۱۰۰ امتیاز ● iPad mini ● محصول پارس خزر و سایا

روش های ارسال مدارک برای شرکت در قرعه‌کشی بزرگ پارس خزر (طرح سیاس)

ارسال تصویر کارت گارانتی یا سرویس کارت و فاکتور خرید با درج تاریخ و مهپور به مهر فروشگاه به :

✉ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۲۳۸۳
@ پست الکترونیکی: sepas@parskhazar.com
Fax فکس: ۰۲۱-۸۸۸۱۲۴۸۴
W آپلود در وب سایت: www.parskhazar.com/sepas
تلگرام | واتس آپ | | وایبر : ۰۹۰۲۱۲۲۰۰۲۵
♦ به ارسال کنندگان مدارک از طریق ایمیل، تلگرام، واتس آپ، وایبر و آپلود در وب سایت معادل ۳۰ امتیاز اضافه تعلق می‌گیرد.

پارس خزر

Saya

رویای کار در شرکت محبوب

استخدام در معتبرترین شرکت های ایرانی و خارجی با ایران تلنت

ایران تلنت، بزرگترین سایت استخدامی ایران با بیش از نیم میلیون عضو از جامعه متخصصان و مدیران کشور

شما هم به ما بپیوندید:

www.IranTalent.com